

Lovforslag nr. L 50. Fremsat den 28. oktober 1993 af justitsministeren (Erling Olsen)

Forslag

til

Lov om massemediers informationsdatabaser

Kapitel 1

Almindelige bestemmelser

§ 1. Loven gælder for informationsdatabaser, der er massemedier, eller som drives i tilknytning til en eller flere virksomheder, der udgiver massemedier.

Stk. 2. Loven gælder dog ikke for informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjorte periodiske skrifter eller lyd- og billedprogrammer, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2, eller dele heraf, når indlæggelsen i informationsdatabasen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen.

§ 2. Ved massemedier forstås de af medieansvarslovens § 1 omfattede massemedier.

Stk. 2. Ved informationsdatabaser forstås informationssystemer, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling i forbindelse med formidling af nyheder og andre informationer.

Stk. 3. Ved redaktionelle informationsdatabaser forstås informationsdatabaser eller klart adskilte dele heraf, der alene drives som led i journalistisk eller redaktionelt arbejde med henblik på offentliggørelse i et massemedie.

Kapitel 2

Redaktionelle informationsdatabaser

§ 3. En redaktionel informationsdatabase skal for at blive omfattet af loven være anmeldt til Registertilsynet.

Stk. 2. Et massemedie kan indgive en anmeldelse omfattende samtlige massemediets redaktionelle informationsdatabaser.

Stk. 3. Registertilsynet offentliggør hvert år en fortegnelse over anmeldte redaktionelle informationsdatabaser.

§ 4. En redaktionel informationsdatabase må ikke være tilgængelig for andre end massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere.

Stk. 2. Journalister og redaktionsmedarbejdere må ikke få adgang til eller benytte informationsdatabasen til andet end journalistisk eller redaktionelt arbejde.

§ 5. Der skal træffes de fornødne sikkerhedsforanstaltninger mod, at uvedkommende får adgang til en redaktionel informationsdatabase, og mod, at informationsdatabasen benyttes til uvedkommende formål.

Kapitel 3

Offentligt tilgængelige informationsdatabaser

§ 6. En offentligt tilgængelig informationsdatabase skal for at blive omfattet af loven udover at være tilgængelig for enhver på almindelige forretningsvilkår være anmeldt til Pressenævnet og Registertilsynet med angivelse af, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen.

Stk. 2. Sker der anmeldelse efter stk. 1, er informationsdatabasen ikke samtidig omfattet af medieansvarsloven, jf. dog § 10, stk. 1, og § 13, stk. 3.

§ 7. Den, der driver en offentligt tilgængelig informationsdatabase, skal efter anmodning

oplyse, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen.

§ 8. En offentligt tilgængelig informationsdatabase må ikke indeholde informationer, der ikke lovligt kan offentliggøres i et massemedie.

Stk. 2. Informationsdatabasen må ikke indeholde informationer, hvis offentliggørelse ville være i strid med god presseskik.

Stk. 3. Informationer om enkeltpersoners rent private forhold, herunder oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, foreningsmæssige, seksuelle og strafbare forhold samt oplysninger om helbredsforhold, væsentlige sociale problemer og misbrug af nydelsesmidler og lignende, må ikke opbevares i informationsdatabasen, når der er forløbet 3 år efter, at den begivenhed, der har givet anledning til optagelsen i databasen, fandt sted, eller, hvis et sådant tidspunkt ikke kan fastsættes, 3 år efter, at informationerne er optaget i databasen.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 3 finder dog ikke anvendelse, hvis der består en sådan interesse i, at de pågældende informationer er offentligt tilgængelige, at hensynet til den enkeltes interesse i, at informationerne slettes, findes at burde vige for hensynet til informationsfriheden.

§ 9. I informationsdatabaser, der er offentligt tilgængelige, skal der efter anmodning fra den, informationerne angår, foretages sletning, rettelse eller ajourføring, når

- 1) informationerne er urigtige eller vildledende,
- 2) en tidligere omtalt retsafgørelse eller administrativ afgørelse er blevet ændret, eller
- 3) strafforfølgning i en tidligere omtalt sag opgives, eller når der i en sådan sag sker frifindelse.

§ 10. Den, oplysningerne vedrører, eller efter dennes død de nærmeste pårørende kan i stedet for at fremsætte anmodning om sletning, rettelse eller ajourføring tage til genmæle. Bestemmelserne i medieansvarslovens kap. 6 om genmæle finder tilsvarende anvendelse, jf. dog stk. 2-4 og § 12, stk. 2.

Stk. 2. De pligter, der efter medieansvarslovens bestemmelser om genmæle påhviler redaktøren, påhviler efter denne lov den ansvarlige for informationsdatabasen.

Stk. 3. Anmodning om genmæle kan fremsættes, så længe de oplysninger, der ønskes

imødegået, befinder sig i informationsdatabasen.

Stk. 4. Genmæle offentliggøres i den informationsdatabase, hvori de oplysninger, der begrundet genmælet, er bragt. Er de oplysninger, der begrundet genmælet, forinden slettet, berigtiget eller ajourført, bortfalder pligten til at offentliggøre genmælet.

§ 11. Fra en offentligt tilgængelig informationsdatabase skal der til enhver, der fremsætter anmodning herom, gives skriftlig meddelelse om de informationer, der er optaget i databasen om vedkommende selv, medmindre det er forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder at finde frem til informationerne.

Stk. 2. Den, der har fået meddelelse efter stk. 1, har ikke krav på ny meddelelse før 1 år efter sidste meddelelse.

Stk. 3. Den, der er ansvarlig for informationsdatabasen, skal inden 4 uger besvare anmodninger som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte regler om betaling for skriftlige meddelelser om indholdet af offentligt tilgængelige informationsdatabaser.

Kapitel 4

Klager, straf m.v.

§ 12. Unnlader den, der er ansvarlig for en offentligt tilgængelig informationsdatabase, efter anmodning at slette informationer, der strider mod god presseskik, jf. § 8, stk. 2, eller som befinder sig i databasen i strid med tidsfristen i § 8, stk. 3, jf. stk. 4, eller nægter den ansvarlige at optage et genmæle, eller har vedkommende ikke inden 4 uger besvaret en henvendelse om sletning eller genmæle, kan den, informationerne angår, eller efter dennes død de nærmeste pårørende, indbringe spørgsmålet for Pressenævnet.

Stk. 2. Sagen skal indbringes for Pressenævnet senest 4 uger efter, at afslaget er kommet frem, eller 4 uger efter udløbet af den i stk. 1 nævnte svarfrist.

§ 13. Pressenævnet kan efter anmodning give påbud om, at der foretages sletning af informationer, der strider mod bestemmelserne i § 8, stk. 2-4.

Stk. 2. Pressenævnet kan efter anmodning give påbud om, at der optages et genmæle i en offentligt tilgængelig informationsdatabase,

herunder fastsætte genmælets indhold, form og placering.

Stk. 3. Bestemmelserne i medieansvarslovens § 42, § 43, stk. 2 og 3, § 44, stk. 1, §§ 45-48 og § 52, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 14. Pressenævnet kan af enhver kræve alle oplysninger, der er af betydning for nævnets virksomhed efter denne lov.

§ 15. Pressenævnets afgørelser efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 16. Med bøde eller hæfte straffes den, der:

- 1) overtræder § 4, § 5, § 7, § 8, stk. 1, § 9, nr. 2 og 3, og § 11, stk. 1 og 3,
- 2) undlader at efterkomme påbud, der er givet af Pressenævnet i medfør af § 13, stk. 1 og 2, eller
- 3) undlader at efterkomme krav fra Pressenævnet efter § 14.

Stk. 2. Den, der uberettiget udnytter eller videregiver oplysninger, som den pågældende har fået kendskab til gennem benyttelse af en redaktionel informationsdatabase, straffes med bøde eller hæfte, medmindre højere straf er forskyldt i medfør af anden lovgivning.

§ 17. Lovgivningens almindelige straf- og erstatningsregler finder anvendelse på sager omfattet af denne lov.

Stk. 2. Er en overtrædelse begået af et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan der pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt selskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

Kapitel 5

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 18. I lov om private registre, jf. lovbe-

kendtgørelse nr. 622 af 2. oktober 1987 som ændret ved lov nr. 386 af 20. maj 1992, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter *stk. 3* som nye stykker:

»*Stk. 4.* Loven finder ikke anvendelse på edb-registre, der er omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser.

Stk. 5. Loven finder ikke anvendelse på edb-registre, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjorte periodiske skrifter eller lyd- og billedprogrammer, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2, eller dele heraf, når indlæggelsen i informationsdatabasen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen.

Stk. 6. Loven finder ikke anvendelse på manuelle arkiver over udklip fra offentliggjorte, trykte publikationer.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 7 og 8.

2. *Kapitel 2 c* ophæves.

3. I § 27, *stk. 1, nr. 1*, udgår: »§ 7g, *stk. 1 og 2, § 7 h, § 7 i*,«.

§ 19. I lov om offentlige myndigheders registre, jf. lovebekendtgørelse nr. 654 af 20. september 1991, indsættes i § 1 som *stk. 6 og 7*:

»*Stk. 6.* Loven finder ikke anvendelse på edb-registre, der er omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser.

Stk. 7. Loven finder ikke anvendelse på edb-registre, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjorte periodiske skrifter eller lyd- og billedprogrammer, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2, eller dele heraf, når indlæggelsen i informationsdatabasen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen.«

§ 20. Loven træder i kraft den 1. april 1994.

§ 21. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål m.v.

Lovforslaget har til formål at gennemføre en samlet regulering af de informationsdatabaser, som i disse år vinder frem inden for medieverdenen i takt med den teknologiske udvikling (»pressens informationsregistre«).

Lovforslaget, der bygger på betænkning nr. 1233/1992 om pressens informationsregistre, indebærer, at såvel de trykte som de elektroniske mediers informationsdatabaser undtages fra registerlovgivningens regler og i stedet undergives en ny regulering, som på den ene side vil gøre det lettere for massemedierne, ikke mindst dagspressen, at tage ny teknologi i brug i det journalistiske og redaktionelle arbejde, men på den anden side dog opretholder visse regler, som har til formål at sikre privatlivets fred.

Lovforslaget svarer til det lovforslag, der blev fremsat den 31. marts 1993 (L 262). Dog er udeladt bestemmelserne i det tidligere lovforslag, hvorefter der var en tidsmæssig begrænsning i adgangen til at opbevare oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold i en redaktionel informationsdatabase (§ 4, stk. 3 og 4), og hvorefter Pressenævnet kunne meddele påbud om sletning af oplysninger i strid med disse bestemmelser (§ 14, stk. 1). Om lovforslagets behandling henvises til Folketingstidende 1992-93, sp. 7462 f og sp. 8005 ff.

2. Baggrunden for lovforslaget.

Inden for de senere år har en række bladhuse og nyhedsbureauer oprettet eller planlagt at oprette elektroniske informationssøgesystemer til afløsning eller supplerende af de traditionelle udklips- og billedarkiver.

Hovedparten af de informationssøgesystemer, der er eller påtænkes oprettet, har til formål at tjene mediets eget behov for ajourførte informationer. Som eksempel på en sådan intern informationsdatabase kan nævnes Danmarks Radios avismikrotek, som er et frittekstsøgnings edb-system, hvori indlægges resuméer af alle de artikler i danske og et par udenland-

ske dagblade, som skønnes at have eller kunne få redaktionel interesse for Danmarks Radio.

Et andet eksempel er Berlingske Avisdata, som er et elektronisk redaktionsarkiv, der har til formål at udvikle researchmulighederne for Det Berlingske Hus' medarbejdere. Redaktionsarkivet består af løbende opdaterede redaktionelle artikler fra Berlingske Tidende, B.T. og Weekendavisen.

Inden for den nærmeste fremtid ventes LO at realisere projekt »Arbejderbevægelsens Mediearkiv« i samarbejde med en række organisationer og medier inden for Arbejderbevægelsen, herunder et meget stort antal fagblade, og suppleret med A-Pressens elektroniske nyhedstjeneste NET-redaktionen, der leverer nyheder til et stort antal lokale radio- og TV-stationer. Mediearkivet vil indeholde forskellige databaser, herunder en fulltext-base omfattende A-Pressens 3 dagblade Det Fri Aktuelt, Ny Dag og Bornholmeren.

Andre informationssøgesystemer bliver - ved siden af at tjene mediets egne redaktionelle og researchmæssige formål - tillige stillet til rådighed for abonnenter, både i og uden for medieverdenen. A/S Dagbladet Politiken driver det i dag største og mest udviklede informationssystem, POLTXT. Systemet er via telefonnettet tilgængeligt for enhver, som har tegnet abonnement.

POLTXT har over 2.000 brugere. En række offentlige myndigheder, herunder Folketinget, og private virksomheder har tegnet abonnement.

POLTXT er et frittekstsøgesystem, hvor det er muligt at søge på samtlige ord, herunder personnavne. I systemet er indlagt dels hele, tidligere offentliggjorte (trykte) artikler, referater og resuméer af trykte artikler, dels artikler, som ikke har været trykt, men som er skrevet direkte til POLTXT.

Registertilsynet har fundet, som nærmere omtalt i betænkningen side 38, at POLTXT ikke virker i overensstemmelse med de gældende bestemmelser for pressens informationsregistre i kap. 2 c i lov om private registre og har derfor indgivet politianmeldelse mod POLTXT. Sagen er stillet i bero på over-

vejelserne om at søge lovgrundlaget for pressens informationsregistre ændret.

På baggrund af den skitserede udvikling inden for anvendelsen af edb-baserede informationssystemer, herunder politianmeldelsen mod POLTXT, som viste, at pressen har vanskeligt ved at arbejde inden for rammerne af den gældende lovgivning, besluttede justitsministeren i april 1991 at nedsætte et udvalg, som skulle vurdere behovet for en ændring af de retsregler, der i dag gælder for pressens informationssystemer, jf. nedenfor pkt. 3.

Udvalget skulle ifølge kommissoriet foretage en afvejning af de modstående hensyn mellem på den ene side enkeltpersoners interesse i beskyttelse af privatlivets fred og på den anden side hensynet til presse- og informationsfriheden.

Udvalget skulle i den forbindelse give en nærmere beskrivelse af, i hvilket omfang de omhandlede informationssystemer må indeholde hidtil ikke offentliggjort stof og nyredigeret stof m.v., og i hvilket omfang der fra de omhandlede registre må videregives oplysninger. Udvalget skulle endvidere overveje, om der for informationssystemerne (»pressens informationsregistre«) bør udarbejdes regler, der bygger på samme principper som registerlovgivningens regler om registerindsigt og berigtigelse.

Udvalget, der bestod af medlemmer udpeget efter indstilling fra Danske Dagblades Forening og Dansk Journalistforbund og medlemmer med særlig presse- og registerretlig indsigt udpeget af Justitsministeriet, afgav sin betænkning i foråret 1992, nr. 1233/1992 om pressens informationsregistre.

Ved afgivelsen af betænkningen delte udvalget sig i et flertal bestående af formanden og samtlige medlemmer på nær ét og et mindretal bestående af ét medlem. Udvalgsflertallets hovedsynspunkter findes i betænkningens kap. 5.

Flertallet har udarbejdet et udkast til lov om massemediers informationsdatabaser. Lovudkastet med bemærkninger findes i betænkningens kap. 6.

Udvalgsmindretallets synspunkter findes i betænkningens kap. 7.

Det foreliggende lovforslag har taget udgangspunkt i udvalgsflertallets lovudkast.

Justitsministeriet har dog i lyset af Pressenævnets udtalelse foretaget visse ændringer med hensyn til, hvilke opgaver nævnet skal varetage, jf. nedenfor under pkt. 4.3.3.

3. Gældende regler.

3.1. Lov om private registres særlige bestemmelser om pressens informationsregistre.

Lov om private registre, jf. lovbekendtgørelse nr. 622 af 2. oktober 1987 som ændret ved lov nr. 386 af 20. maj 1992, indeholder i kap. 2 c særlige bestemmelser om pressens informationsregistre.

Den oprindelige lov om private registre, lov nr. 293 af 8. juli 1978, indeholdt ingen særlige regler om pressens informationsregistre. I det omfang, pressens informationsregistre blev ført under anvendelse af edb, var de således omfattet af registerlovens almindelige regler.

I forbindelse med behandlingen af det forslag til ændring af lov om private registre, som justitsministeren fremsatte den 8. oktober 1986, rettede Danske Dagblades Forening henvendelse til Folketingets Retsudvalg med henblik på at få pressens edb-informationssystemer undtaget fra registerloven, jf. Retsudvalgets bilag 51 til lovforslag 32/1986.

I besvarelsen af et spørgsmål fra Retsudvalget angående henvendelsen fra Danske Dagblades Forening redegjorde Justitsministeriet for en række modeller, som kunne overvejes, såfremt der ønskedes en anden regulering af pressens edb-registre end den, der fulgte af registerloven.

Efter behandlingen i Retsudvalget blev resultatet indsættelse i lov om private registre af et særligt kap. 2 c om pressens informationsregistre, jf. lov nr. 383 af 10. juni 1987 om ændring af lov om private registre m.v. og lov om offentlige myndigheders registre.

Efter § 7 g, stk. 1, omfatter den private registerlovs almindelige regler ikke registre, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling, og som alene indeholder oplysninger, der er offentliggjort i et periodisk skrift. Sådanne registre er i stedet omfattet af bestemmelserne i § 7 g, stk. 2, til § 7 i.

Pressens informationsregistre kan kun oprettes efter forudgående anmeldelse til Registertilsynet, som kan fastsætte nærmere vilkår for registrene til beskyttelse af de registreredes privatliv, herunder om samtykke fra den registrerede, om sletning og ajourføring af oplysninger samt om sikkerhedsforanstaltninger mod, at registeret misbruges eller kommer til uvedkommendes kendskab, jf. § 7 g, stk. 2 og 3.

Af videregivelsesreglerne i § 7 h følger, at en videregivelse kun kan ske til offentliggørelse i et periodisk skrift, mens anden videregivelse ikke må ske uden den registreredes samtykke, medmindre det følger af anden lovgivning. Det afgørende er således, hvad modtageren skal anvende oplysningerne til.

Disse videregivelsesregler er på den ene side lempeligere, end hvad der følger af lovens almindelige regler. Der skelnes således ikke mellem oplysninger om rent private forhold og andre oplysninger, ligesom videregivelse af oplysningerne som udgangspunkt forudsættes at finde sted. På den anden side er

adgangen begrænset til en bestemt brugerreds. Videregivelse kan således ikke ske uden samtykke fra den, oplysningerne angår, til anden anvendelse end offentliggørelse i et periodisk skrift.

Efter § 7 i, stk. 1, skal der snarest gives meddelelse om, hvad der er registreret om en person, når den pågældende fremsætter begæring herom. De almindelige regler om registerindsigt i lovens kap. 2 a finder som udgangspunkt tilsvarende anvendelse.

Bestemmelserne indebærer, at de informationssystemer (registre), som er omfattet af bestemmelserne, undergives en regulering, der væsentligt afviger fra de regler om registrering og videregivelse af registre-rede oplysninger, som findes i registerlovens almindelige bestemmelser.

Folketingsbehandlingen af de gældende regler i kap. 2 c i lov om private registre findes i Folketings-tidende 1986-87, tillæg A, sp. 479 ff, tillæg B, sp. 2437 ff og 2573 ff, og forhandlingerne, sp. 99 f, 1484 ff, 12904 ff og 13254 ff.

3.2. Lov om offentlige myndigheders registre.

Drives et informationssystem af en offentlig myndighed, f.eks. Danmarks Radio eller TV 2, vil informationssystemet hverken være undergivet de særlige regler i kap. 2 c eller de almindelige regler i kap. 2 i lov om private registre. Informationssystemet er i stedet omfattet af lov om offentlige myndigheders registre.

3.3. Manuelle udklipsarkiver.

Manuelle udklipsarkiver indeholder ikke materiale, der ikke allerede har været offentliggjort.

Efter Registertilsynets praksis er der på den baggrund ikke tale om registrering af oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden, jf. lovens § 1, stk. 1. Pressens manuelle udklipsarkiver er derfor af Registertilsynet blevet anset for at falde uden for lov om private registre, jf. Registertilsynets årsberetning 1981, side 91-92.

3.4. CD-ROM.

CD-ROM, der betyder Compact Disc Read Only Memory, er et lagrings- og distributionsmedie for digitaliserede data. Der kan læses data på en CD-ROM, men brugeren kan ikke indlægge data, og indlagte data kan ikke slettes.

I de senere år er det blevet almindeligt at distribuere data på CD-ROM. Typisk distribueres information, hvor løbende opdatering ikke er en kritisk faktor. F.eks. distribueres megen medicinsk, kemisk og patent information på CD-ROM. I de senere år

også vejvisere, produktkataloger og statistiske oplysninger. Der er udgivet leksika og håndbøger på CD-ROM, ligesom Ugeskrift for Retsvæsen samt Skattekartoteket kan erhverves på CD-ROM. Inden for de sidste 3 år er der udgivet aviser på CD-ROM. I U.S.A. findes i hvert fald 8 aviser på CD-ROM, i England 4 (Financial Times, The Times, The Independent og Northern Echo).

I disse tilfælde fungerer CD-ROM som distributionsmedie for avisens tekst. Teksten hentes fra avisens produktionssystem og lagres på CD-ROM sammen med et søgeprogram. Søgeprogrammet gør det normalt muligt at søge på alle de ord, der forekommer i artiklerne, og på alle kombinationer af disse ord. Artiklerne kan læses på en skærm eller printes.

I de eksempler på udgivelse af aviser på CD-ROM, der findes i dag, er der i alle tilfælde tale om den samlede redaktionelle tekst fra avisen. Der udgives typisk en CD-ROM hvert kvartal. For hvert kvartal sker der en opdatering, således at det sidste kvartal er indeholdt på CD-ROM'en sammen med de tidligere kvartaler. Ved årets slutning er kunden herefter i besiddelse af en hel årgang af avisen på CD-ROM.

Udvalgsflertallet har anset en CD-ROM for direkte omfattet af medieansvarsloven, jf. betænkningen, side 28 og 54. Dette bevirker dog ikke, at en CD-ROM ikke tillige kan være omfattet af registerloven, jf. betænkningen, side 46.

3.5. Medieansvarsloven.

Den 1. januar 1992 trådte medieansvarsloven i kraft (lov nr. 348 af 6. juni 1991). Samtidig ophævedes lov nr. 147 af 13. april 1938 om pressens brug.

Medieansvarsloven bygger på betænkning nr. 1205/1990.

Ifølge lovens § 1, nr. 1 og 2, gælder medieansvarsloven for indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres, og for lyd- og billedprogrammer, der spredes eller fordeles af Danmarks Radio, TV 2, TV 2's regionale stationer og foretagender, som har tilladelse til lokal radio- eller fjernsynsvirksomhed.

Medieansvarsloven gælder ifølge § 1, nr. 3, endvidere for tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, såfremt de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der er omfattet af lovens § 1, nr. 1 eller 2, jf. dog § 8, stk. 2, der foreskriver anmeldelse til Pressenævnet som betingelse for, at et foretagende, der udgiver de i § 1, nr. 3, nævnte massemedier, kan være omfattet af medieansvarsloven.

Udvalgsflertallet har - blandt andet på baggrund af medieansvarslovens ordlyd og forarbejder - lagt til grund, at informationsdatabaser ikke i almindelighed på nuværende tidspunkt vil være omfattet af medieansvarsloven, jf. betænkningen, side 47.

Informationsdatabaser, der alene indeholder allerede offentliggjorte massemedier i uændret form (f.eks. en CD-ROM), anses dog som nævnt af udvalgsflertallet for omfattet af medieansvarsloven. Det er efter flertallets opfattelse endvidere sandsynligt, at POLTXT vil kunne blive omfattet af medieansvarsloven ved en anmeldelse efter medieansvarslovens § 8. POLTXT vil dog fortsat være omfattet af registerloven, jf. betænkningen, side 46.

Justitsministeriet deler udvalgsflertallets vurdering.

3.6. Forholdet til menneskerettighederne.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention indeholder såvel en bestemmelse om beskyttelse af privatlivets fred, art. 8, som en bestemmelse om beskyttelse af ytringsfriheden (herunder presse- og informationsfriheden), art. 10.

Det samme gælder FN's menneskerettighedskonvention, jf. denne konventions art. 17 og 19.

Som det fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og FN's Menneskerettighedskonvention, er pressefriheden og informationsfriheden ikke absolut. Den kan undergives visse begrænsninger under hensyn til andres friheder og ret. Reglerne afspejler også den afvejning, som må finde sted af på den ene side hensynet til den enkelte og på den anden side hensynet til principperne om retten til frimendingsudvekslinger og tilkendegivelser, der kan anføres til støtte for generelt at undtage pressens informationsregistre fra reguleringen i registerlovgivningen.

Udvalget anfører, at de internationale forpligtelser, som Danmark har påtaget sig, på den baggrund ikke kan antages at være til hinder for, at der ved lov gennemføres regler for pressens informationsregistre, som søger at afveje hensynet til den personlige frihed over for hensynet til informationsfriheden.

Justitsministeriet er enig i denne opfattelse.

4. Lovforslagets opbygning og indhold.

4.1. Sondring mellem redaktionelle informationsdatabaser og offentligt tilgængelige informationsdatabaser.

Lovforslaget bygger på en sondring mellem på den ene side redaktionelle informationsdatabaser, der ikke må være tilgængelige for andre end massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere, og

på den anden side offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der for at blive omfattet af loven skal være tilgængelige for enhver på almindelige forretningsvilkår.

Informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjort stof uændret i forhold til offentliggørelsen, er ikke omfattet af lovforslaget og foreslås undtaget fra registerlovgivningen.

4.2. Redaktionelle informationsdatabaser.

4.2.1. Udvalgsflertallets synspunkter.

Særreglerne i kap. 2 c i lov om private registre gælder alene for edb-registre, der kun indeholder oplysninger, der er offentliggjort i et periodisk skrift. Reglerne gælder således f.eks. ikke for edb-lagring af oplysninger, der er indsamlet som led i forberedelsen af avisartikler. I det omfang, den enkelte journalist eller massemediets redaktion opbevarer indsamlede personoplysninger på et edb-baseret medium, foreligger der herefter fortsat et forhold, der er omfattet af de almindelige regler i lov om private registre, så længe oplysningerne ikke er offentliggjort i et periodisk skrift.

Det er flertallets opfattelse, at dette indebærer en uhensigtsmæssig begrænsning i massemediernes muligheder for at anvende ny teknologi i nyhedsformidlingen m.v., og at lovens forskellige regler om begrænsninger i adgangen til at registrere særligt følsomme oplysninger, om berigtigelse og sletning af registrerede oplysninger, om registrerede personers adgang til oplysning om sig selv osv. ikke er forenelige med det behov, som pressen har for at kunne anvende edb-teknikken, herunder informationsdatabaser til internt, redaktionelt brug.

Selv om pressens redaktionelle brug af oplysninger, der opbevares på et edb-baseret medium, ikke efter flertallets opfattelse ses at have givet anledning til særlige problemer under den nugældende retstilstand, finder flertallet det principielt rigtigst, at det formelt fastslås, at journalisters og andre redaktionelle medarbejders drift og brug af informationsdatabaser til interne, redaktionelle formål ikke skal være undergivet retlig regulering. Dette vil også være bedst stemmende med princippet i grundlovens § 77 om ytringsfrihed og om forbud mod censur og andre forebyggende foranstaltninger og reglerne i menneskerettighedskonventionerne om informationsfrihed.

Flertallet finder ikke, at der bør fastsættes krav om, at indlæggelse af oplysninger i en redaktionel informationsdatabase skal være nødvendig for at varetage det redaktionelle arbejde.

Da der ikke i de gældende bestemmelser i lov om private registre findes nogen generel anmeldelsespligt, finder flertallet det heller ikke nødvendigt, at der indføres en pligt til anmeldelse af redaktionelle informationsdatabaser.

4.2.2. Mindretallets synspunkter.

Udvalgets mindretal tager afstand fra flertallets forslag om, at redaktionelle informationsdatabaser, bortset fra et krav om, at der træffes sikkerhedsforanstaltninger mod, at uvedkommende får adgang til informationsdatabasen, skal være fritaget for retlig regulering.

Efter mindretallets opfattelse er den største risiko på dette område omgængelsesmuligheden af lov om private registre, idet medieansvarslovens § 1, nr. 1, dækker et meget stort område lige fra de største dagblade til foreningsblade, der eventuelt kun udkommer 2 gange årligt. Derfor forekommer det efter mindretallets opfattelse væsentligt, at det dog i selve lovteksten gøres til en betingelse, at registrering i den redaktionelle database med henblik på offentliggørelse er nødvendig for at varetage det redaktionelle arbejde.

Mindretallet anfører, at når der ses bort fra, at det kan være umuligt at få samtykke til registrering netop med henblik på senere offentliggørelse, og at restriktioner på dette område kan opfattes som en uberegtiget indskrænkning i *muligheden* for at kunne ytre sig frit - og ikke i selve ytringsfriheden, for den kan fortsat og har siden vedtagelsen af grundlovens § 77 kunnet udøves uden edb - findes det ikke begrundet, at journalister eller redaktioner skal undtages fra en forpligtelse til at overholde andre grundlæggende regler i forbindelse med anvendelsen af edb. Disse grundlæggende regler er fastsat i lov om private registre, § 6, stk. 1-3. Det gælder blandt andet kravet om sletning af oplysninger på grund af alder, ajourføring og kontrol til sikring af, at der ikke indføres urigtige eller vildledende oplysninger, og om, at oplysninger, der siden viser sig urigtige eller vildledende, snarest muligt skal slettes eller berigtiges.

Disse bestemmelser er rammebestemmelser, som udfyldes i praksis af den registeransvarlige selv, og som vil forpligte vedkommende massemedies ansvarlige til at fastsætte nogle sikkerhedsregler for anvendelsen af de redaktionelle databaser. Derved sikres det også, at der sker fornøden berigtigelse, såfremt oplysninger er blevet berigtiget efter reglerne i medieansvarsloven eller efter domstolsprøvelse.

I den sammenhæng ville det efter mindretallets opfattelse være værdifuldt, om journalisterne selv kunne opstille visse retningslinier for brugen af egen PC'er til researcharbejde og for eventuelt andre for-

mer for systematisk registrering af oplysninger til brug for det journalistiske og redaktionelle arbejde.

Mindretallet udtrykker tvivl om, hvorvidt det er betryggende at opgive kravet om registerindsigt. Man må herved være opmærksom på, at medieansvarsloven netop ikke omfatter interne informations-systemer, og journalister heller ikke i researchfasen er fritaget for sædvanlig vidnepligt. Hvis man imidlertid af hensyn til pressefriheden finder det nødvendigt ikke at fastsætte regler om registerindsigt, bør man efter mindretallets opfattelse på anden måde søge at imødegå fejlagtige registreringer. I den forbindelse peger mindretallet på, at en uafhængig instans kan gives beføjelser til at kræve enhver oplysning til brug for vurderingen af, om sikkerhedsforanstaltningerne, herunder berigtigelsesreglerne, er overholdt. Desuden finder mindretallet, at risikoen for omgåelse af registerlovgivningen kan afhjælpes ved at indføre en anmeldelsesordning for redaktionelle informationsdatabaser, således at de registre, der ikke anmeldes, vil være omfattet af reglerne i lov om private registre.

Sammenfattende anbefaler mindretallet på den baggrund, at der i forhold til flertallets lovudkast indføres en generel anmeldelsesordning for redaktionelle informationsdatabaser, at der indføres regler om sletning, ajourføring, berigtigelse og kontrol svarende til lov om private registre, § 6, stk. 1-3, at der gives adgang til registerindsigt i redaktionelle informationsdatabaser, at der indføres en betingelse om, at registreringen i en redaktionel informationsdatabase med henblik på offentliggørelse skal være nødvendig for at varetage det redaktionelle arbejde, og at der gives Pressenævnet beføjelse til at afkræve enhver nødvendig oplysning til brug for dets afgørelser samt - efter indhentet udtalelse fra Registertilsynet - beføjelse til at tage stilling til, om de fornødne sikkerhedsforanstaltninger er overholdt.

4.2.3. Justitsministeriets vurdering.

Hvorvidt rent redaktionelle informationsdatabaser skal være undergivet retlig regulering, og i givet fald hvor intens denne regulering skal være, beror på en politisk afvejning af på den ene side hensynet til presse- og informationsfriheden og på den anden side hensynet til beskyttelsen af privatlivets fred.

En fri og aktiv presse er af afgørende betydning i et demokratisk samfund. Lovforslaget tilsigter derfor at give pressen mulighed for også ved inddragelse af ny teknik at arbejde frit og effektivt uden at være undergivet lovbestemte begrænsninger og statslige kontrolforanstaltninger, navnlig i research- og produktionsfasen.

Tilsyn med pressens forhold bør så vidt muligt indskrænkes til regler om efterfølgende ansvar for det færdige og offentliggjorte produkt. Sådanne regler findes allerede, navnlig i medieansvarsloven og i straffelovens § 264 d.

På den baggrund er Justitsministeriet enig med udvalgsflertallet i, at redaktionelle informationsdatabaser ikke bør være undergivet offentligt tilsyn.

Hensynet til beskyttelsen af privatlivets fred må efter Justitsministeriets opfattelse således som udgangspunkt varetages gennem de almindelige regler i medieansvarsloven og straffeloven, der finder anvendelse, når oplysningerne i en redaktionel informationsdatabase indgår i en artikel eller lignende, der offentliggøres i et massemedie.

Justitsministeriet har dog fundet det hensigtsmæssigt med en bestemmelse, hvorefter en redaktionel informationsdatabase for at blive omfattet af loven skal være anmeldt til Registertilsynet.

Der foreslås derfor i § 3, stk. 1, indsat en bestemmelse herom. Undladelse af at anmelde en redaktionel informationsdatabase indebærer, at databasen ikke bliver omfattet af de foreslåede regler, men i stedet som i hidtidigt omfang vil være undergivet registerlovgivningens almindelige bestemmelser.

Sigtet med anmeldelsesordningen er at skabe klarhed over, hvilke redaktionelle informationsdatabaser der er omfattet af lovforslaget, og hvilke informationsdatabaser der er omfattet af registerlovgivningen. Behovet for en sådan klarhed skyldes ikke mindst, at den brede forståelse af massemediebegrebet indebærer, at det ikke alene vil være pressen i sædvanlig forstand, dvs. dagblade, ugeblade osv., men også små foreningsblade etc., der vil kunne drive en redaktionel informationsdatabase i lovforslagets forstand.

Efter lovforslagets § 6, stk. 1, om offentligt tilgængelige informationsdatabaser skal det i forbindelse med anmeldelsen angives, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen.

Justitsministeriet har ikke fundet grundlag for på tilsvarende måde at stille krav om, at der i forbindelse med anmeldelsen af en redaktionel informationsdatabase skal udpeges en ansvarlig. Antallet af sådanne baser og udskiftningen blandt de personer, der har adgang til dem, må antages at være for omfattende til, at en sådan ordning ville være hensigtsmæssig.

Et eventuelt strafansvar (for overtrædelse af navnlig lovforslagets § 4 og § 5) må derfor i almindelighed ventes at ville blive pålagt den virksomhed, der driver informationsdatabasen, jf. lovforslagets § 17, stk. 2, medmindre der i den konkrete situation kan

føres bevis for den fornødne tilregnelser hos en enkeltperson.

For at sikre en smidig og ubureaukratisk anmeldelsesordning foreslås det, at et massemedie kan indgive en anmeldelse omfattende samtlige massemediets redaktionelle informationsdatabaser. Et massemedie, der driver flere redaktionelle informationsdatabaser, kan således nøjes med én gang for alle at indgive en anmeldelse omfattende samtlige de redaktionelle informationsdatabaser, det pågældende massemedie til enhver tid måtte have.

På baggrund af de høringsudtalelser, der er indkommet over udvalgets betænkning, vil Justitsministeriet i øvrigt henstille til pressens organisationer at overveje, om man med fordel kunne udarbejde en kodeks, som kunne tjene som en vejledning i benyttelsen af redaktionelle informationsdatabaser, herunder hvem der i forskellige situationer har adgang til en redaktionel informationsdatabase, og hvilke oplysninger eller typer af oplysninger der bør være i en redaktionel informationsdatabase.

En sådan kodeks vil som udgangspunkt alene være vejledende for journalister og redaktionsmedarbejdere, og tilsidesættelse af kodeksens anbefalinger vil ikke kunne straffes, men vil af vedkommende massemedie evt. kunne imødegås med ansættelsesretlige konsekvenser i form af advarsler og eventuel afsked.

4.3. Offentligt tilgængelige informationsdatabaser.

4.3.1. Udvalgsflertallets opfattelse.

Det er flertallets udgangspunkt, at der ikke bør være andre begrænsninger i adgangen til at lade offentligt tilgængelige informationsdatabaser indeholde personoplysninger end dem, der gælder for offentliggørelse i et massemedie. Hvis informationsdatabaser ikke må indeholde personoplysninger i samme omfang som massemedier, vil deres værdi blive væsentligt reduceret, og der vil efter flertallets opfattelse foreligge en ubegrundet indskrænkning af informationsfriheden.

Det er flertallets opfattelse, at de risici for krænkelse af privatlivets fred, der er forbundet med offentligt tilgængelige informationsdatabaser, i videst muligt omfang må imødegås på samme måde, som når det drejer sig om andre massemedier, dvs. gennem et ansvarssystem svarende til straffeloven og medieansvarsloven. Skadevirkningen af krænkelse af privatlivets fred i massemedier beror først og fremmest på massemediernes udbredelse. På den anden side bevirker den omstændighed, at massemedier er offentligt tilgængelige, at den, der med rette eller urette føler sig krænkede, selv har adgang til at bli-

ve bekendt med krænkelser, således at den pågældende kan søge krænkelser imødegået gennem anvendelse af straffelovens og medieansvarslovens ansvarssystem. Det er herefter flertallets opfattelse, at der ikke er behov for beskyttelsesforanstaltninger, der er væsentligt anderledes end de beskyttelsesforanstaltninger, der er indeholdt i straffeloven og medieansvarsloven, hvis en informationsdatabase er offentligt tilgængelig.

Flertallet foreslår derfor, at sådanne informationsdatabaser skal være tilgængelige for enhver på almindelige forretningsvilkår, og at der skal gælde regler om genmæle, der svarer til medieansvarslovens bestemmelser.

Flertallet foreslår endvidere, at det udtrykkeligt forbydes at indlægge personoplysninger i en offentligt tilgængelig informationsdatabase, når oplysningen ikke lovligt ville kunne offentliggøres i et massemedie, f.eks. fordi offentliggørelse af oplysningen ville være en overtrædelse af straffelovens § 264 d eller en strafbar injurie efter § 267.

Gennemføres sådanne regler, vil der efter flertallets opfattelse ikke være behov for, at en offentlig myndighed fastsætter særlige vilkår for optagelse af personoplysninger som fastsat i det gældende kap. 2 c i lov om private registre. Da flertallet endvidere principielt finder det betænkeligt, at en offentlig myndighed kan fastsætte vilkår for pressens virksomhed eller dele heraf, foreslås de gældende regler herom ophævet.

Det findes heller ikke nødvendigt at opretholde bestemmelserne om, at en informationsdatabase kun må indeholde allerede offentliggjort stof som betingelse for at undtage den fra registerlovens almindelige bestemmelser. Hvis en informationsdatabase er åben for enhver, må den omstændighed, at en oplysning er optaget i informationsdatabasen, i denne henseende sidestilles med offentliggørelse i et massemedie.

Under hensyn til, at der er tale om en form for massemedie, foreslår flertallet tillige, at Pressenævnet og ikke Registertilsynet bliver tilsyns- og klagemyndighed på området. Offentligt tilgængelige informationsdatabaser skal dog efter flertallets lovudkast for at være omfattet af loven være anmeldt til Pressenævnet og Registertilsynet. Så længe anmeldelse ikke er sket, vil informationsdatabasen være omfattet af registerlovgivningen.

At der som en betingelse for at være omfattet af loven skal ske anmeldelse til Pressenævnet skyldes, at afgørelseskompetencen foreslås tillagt Pressenævnet. Når der tillige skal ske anmeldelse til Registertilsynet, der efter forslaget ingen beføjelser skal have over for anmeldte offentligt tilgængelige informa-

tionsdatabaser, skyldes det, at Registertilsynet bør gøres bekendt med, at der findes et edb-system, som efter almindelige regler ville være underlagt Registertilsynets tilsynsbeføjelser, men som på grund af edb-systemets særlige karakter af offentligt tilgængelig informationsdatabase falder uden for Registertilsynets kompetence.

Den afgørende forskel på en offentligt tilgængelig informationsdatabase og et traditionelt massemedie er, at en oplysning i en informationsdatabase kan stå i informationsdatabasen til stadighed og være meget let at finde frem. Der er derfor efter flertallets opfattelse et særligt behov for, at informationsdatabaser kan pålægges at berigtige og ajourføre oplysninger. En personoplysning, der er offentliggjort i et massemedie, vil i reglen være glemt efter kortere eller længere tids forløb, mens dette ikke gælder registrering i en informationsdatabase. Dette kan udtrykkes således, at »retten til at blive glemt« trues. Flertallet finder derfor, at der på dette punkt bør ske en regulering til beskyttelse af privatlivets fred ud over de generelle regler, der findes i straffeloven. Der foreslås således gennemført særlige regler om sletning, rettelser eller ajourføring af oplysninger, der opbevares i en informationsdatabase, som løbende bliver eller kan blive ajourført.

Det foreslås endvidere, at oplysninger, der kan virke krænkende for en eller flere enkeltpersoner, skal slettes i offentligt tilgængelige informationsdatabaser inden udløbet af en fastsat frist. Slettelse skal dog efter flertallets opfattelse ikke ske, såfremt det skønnes, at der består en sådan interesse i, at oplysningen er offentligt tilgængelig, at hensynet til den enkeltes interesse i, at oplysningen slettes, findes at burde vige for hensynet til informationsfriheden.

4.3.2. Mindretallets opfattelse.

Mindretallet kan i det store og hele tilslutte sig flertallets forslag til regulering af offentligt tilgængelige informationsdatabaser.

Mindretallet peger dog på, at der er behov for en uddybning af, hvilke forhold den ansvarlige for informationsdatabasen skal iagttage for at kunne overholde det foreslåede forbud mod, at en offentligt tilgængelig informationsdatabase ikke må indeholde information, der ikke lovligt kan offentliggøres i et massemedie. Det er i flertallets hovedsynspunkt kort omtalt, at en offentliggørelse vil kunne indebære overtrædelse af straffelovens § 264 d eller en straf for injurier efter § 267, men i øvrigt er der ikke angivet nærmere retningslinier for, hvilke hensyn den ansvarlige skal tage ved indlæggelsen af oplysningerne i informationsdatabasen.

For så vidt angår spørgsmålet om opbevaring af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold er mindretallet af den opfattelse, at reglen bør være, at sådanne oplysninger ikke opbevares i en offentligt tilgængelig informationsdatabase i mere end 3 år. Efter et sådant tidsrum må det efter mindretallets opfattelse antages, at den eventuelle nyheds- eller informationsværdi er aftaget så meget, at hensynet til informationsfriheden må vige for hensynet til den enkelte. Der bør dog efter mindretallets opfattelse være en adgang til at overføre disse oplysninger til en eventuel intern database til brug for massemediet med henblik på eventuel senere fornyet offentliggørelse.

For offentligt tilgængelige informationsdatabaser bør der desuden fastsættes regler om sikkerhedsforanstaltninger svarende til lov om private registre, § 6.

4.3.3. Justitsministeriets vurdering.

Justitsministeriet kan i princippet tilslutte sig flertallets forslag til regulering af offentligt tilgængelige informationsdatabaser.

Den omstændighed, at en informationsdatabase er offentligt tilgængelig, giver en beskyttelse mod, at der sker uberettiget indlægning af personoplysninger i informationsdatabaserne. Det er således offentlighedens adgang til databaserne, der gør det forsvareligt, at informationsdatabaserne efter forslaget ikke omfattes af registerloven, men i stedet undergives de lempeligere regler i loven om massemediers informationsdatabaser.

Justitsministeriet har dog - bl.a. på baggrund af de høringssvar, der er modtaget om betænkningen - fundet at burde foretage forskellige ændringer og justeringer i udvalgsflertallets lovudkast.

Justitsministeriet kan tiltræde, at det er Pressenævnet og ikke Registertilsynet, som tillægges beføjelse til at træffe afgørelser om indholdet m.v. af informationsdatabaserne.

Justitsministeriet har dog ikke fundet at burde medtage en bestemmelse svarende til flertalsudkastets § 13, nr. 1, hvorefter Pressenævnet (af egen drift eller efter anmodning) kan påbyde, at der foretages sletning, rettelse eller ajourføring af oplysninger, der ikke lovligt kan offentliggøres i et massemedie. Der er, som påpeget i Pressenavnets høringssvar, tale om en typisk domstolsopgave, som ligger uden for nævnets opgaver efter medieansvarsloven.

Også afgørelsen af, om en oplysning i en informationsdatabase skal slettes, rettes eller ajourføres, fordi den er urigtig eller vildledende, bør efter Justitsministeriets opfattelse træffes af domstolene og ikke af Pressenævnet.

Pressenævnet vil derimod, ligesom det er tilfældet efter medieansvarslovens gennemlæggelse, efter reglerne i forslaget § 13, stk. 2, jf. § 10, kunne tage stilling til spørgsmålet, om der skal optages et genmæle.

Med hensyn til *genmæle* foreslår udvalgsflertallet en bestemmelse, hvorefter »medieansvarslovens kap. 6 om genmæle finder tilsvarende anvendelse«, jf. udkastets § 9, stk. 2.

Informationsdatabaserne adskiller sig i deres tekniske form og i den måde, hvorpå de i dag anvendes, på en række punkter væsentligt fra de medier, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 og 2. Justitsministeriet har som følge heraf og på baggrund af lovtekniske overvejelser fundet det rigtigst, at der i loven medtages bestemmelser, som tilpasser medieansvarslovens gennemlæggelse til offentligt tilgængelige informationsdatabaser.

Efter medieansvarslovens § 36, stk. 3, skal anmodning om genmæle fremsendes til redaktøren senest 4 uger efter offentliggørelsen af de faktiske oplysninger, der ønskes imødegået. Ved oplysninger i en offentligt tilgængelig informationsdatabase er der imidlertid et behov for at fastslå, hvad der skal forstås ved offentliggørelses tidspunktet, idet det vil bero på tilfældigheder, hvornår den, der vil søge genmæle optaget, bliver bekendt med de indlagte oplysninger. 4 ugers-fristen kan således navnlig ikke regnes fra tidspunktet for indlæggelsen, idet der er tale om en vedvarende krænkelse, så længe oplysningerne findes i den offentligt tilgængelige informationsdatabase. Justitsministeriet har på den baggrund foreslået en bestemmelse, § 10, stk. 3, hvorefter anmodning om genmæle kan fremsættes, så længe de oplysninger, der ønskes imødegået, befinder sig i informationsdatabasen. Anmodning om genmæle kan således ikke fremsættes, når de oplysninger, der ønskes imødegået, er slettet, berigtiget eller ajourført.

Justitsministeriet har samtidig foreslået en bestemmelse i § 10, stk. 4, hvorefter pligten til at optage et genmæle bortfalder, såfremt de oplysninger, der begrunder genmælet, forinden er slettet, berigtiget eller ajourført. Efter Justitsministeriets opfattelse giver det ingen mening i informationsdatabasen at optage et genmæle, når de oplysninger, der begrunder genmælet, ikke længere er offentligt tilgængelige i informationsdatabasen.

Ud over afgørelser om genmæle vil Pressenævnet efter Justitsministeriets forslag skulle træffe afgørelse om, hvorvidt informationsdatabasen indeholder oplysninger, hvis offentliggørelse ville være i strid med god presseskik, jf. forslaget § 13, stk. 1, jf. § 8, stk. 2, og om opbevaring af oplysninger om rent private forhold, jf. forslaget § 13, stk. 1, jf. § 8, stk. 3 og 4.

Pressenævnets afgørelser vil i overensstemmelse med almindelige regler kunne indbringes for domstolene, jf. grundlovens § 63.

Der henvises i øvrigt vedrørende Pressenævnets beføjelser efter denne lov til bemærkningerne til lovforslagets § 12 og § 13.

Efter bestemmelsen i lovforslagets § 9 skal der ske sletning, rettelse eller ajourføring, når der fremsættes anmodning herom, og betingelserne herfor i nr. 1-3 er opfyldt.

Justitsministeriet har overvejet at indsætte en bestemmelse om, at den for informationsdatabasen ansvarlige også af egen drift skal foretage rettelse m.v., når man bliver opmærksom på fejl. Justitsministeriet har dog ikke fundet det nødvendigt at medtage en bestemmelse af denne karakter, idet det må forventes, at udbyderne af informationer selv har en væsentlig forretningsmæssig interesse i at opdatere basen med korrekte oplysninger.

Med hensyn til spørgsmålet om adgangen til efter begæring at få meddelelse om de informationer, der er optaget i en informationsdatabase om vedkommende selv, er Justitsministeriet enig med udvalget i, at en undladelse af at efterkomme en begæring herom alene skal være strafsanktioneret, og at der ikke skal være en adgang til at klage herover til Registertilsynet eller Pressenævnet. Når Justitsministeriet ikke her foreslår indført en adgang til at klage over egenaccess-spørgsmål, skyldes det, at offentligt tilgængelige informationsdatabaser netop er offentlige. Nægtelse af egenaccess kan derfor ikke skyldes et ønske om at holde oplysninger skjult, sådan at man i givet fald skulle søge en myndigheds hjælp til at finde dem frem.

4.4. CD-ROM.

4.4.1. Udvalgsflertallets synspunkter.

Informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjort stof uændret i forhold til offentliggørelsen, er ikke omfattet af udvalgsflertallets lovudkast, og udvalgsflertallet foreslår, at sådanne informationsdatabaser skal undtages fra registerlovgivningen.

En informationsdatabase, der alene indeholder allerede offentliggjort stof uændret i forhold til offentliggørelsen, kan have form af transportable datalagre, herunder navnlig de såkaldte CD-ROM, jf. ovenfor under pkt. 3.4.

Udvalgsflertallet finder ikke, at de forholdsregler til sikring af den enkeltes integritet, der foreslås for så vidt angår andre offentligt tilgængelige informationsdatabaser, kan komme på tale med hensyn til de her omhandlede informationsdatabaser.

For det første henviser udvalget til, at enhver restriktion i adgangen til at lagre f. eks. avisartikler på en database vil stride mod selve den idé at fremstille eller markedsføre en komplet eller begrænset edb-baseret samling af et tidsskrift, dagblad, tv-avis eller lignende.

Udvalgsflertallet henviser for det andet til, at ethvert krav om, at den virksomhed, der vil fremstille og markedsføre samlinger af allerede offentliggjorte mediefrembringelser, skal foretage en nærmere gennemgang af den uoverskuelige stofmængde, der vil være tale om, med henblik på en vurdering af, om det opfylder det ene eller andet krav til offentliggørelse, vil være så omkostningskrævende, at mediet ikke vil kunne svare sig økonomisk.

For det tredje henviser flertallet til, at medieansvarslovens bestemmelser om gemme vil bevirke, at en informationsdatabase, hvori der løbende indlægges nye udgaver af de publikationer, som vedkommende massemedie består af, herigennem også vil komme til at indeholde den offentliggørelse af et gemme, som en uberettiget eller urigtig oplysning måtte give anledning til.

Flertallet erkender, at det gennem de tekniske muligheder for fritekststøtning m.v. vil kunne være muligt ved hjælp af et sådant medie at skaffe sig et hurtigt og dækkende billede af en enkeltperson, der ofte optræder i mediet, og at der herved kan åbnes for en eventuel krænkelse af dennes integritet, som det for så vidt er registerlovgivningens målsætning at bekæmpe. Flertallet kan imidlertid ikke pege på forholdsregler til imødegåelse heraf, der ikke samtidig i realiteten vil indebære et forbud mod et sådant medie.

Flertallet finder dog samtidig anledning til at pege på, at der i de nævnte tilfælde - under de gældende presseetiske regler - typisk vil være tale om pressevante, »offentlige« personer.

4.4.2. Mindretallets synspunkter.

Mindretallet erkender, at en ændring af den gældende retstilstand forekommer nødvendig, men finder flertallets forslag om helt at opgive at foretage en retlig regulering for vidtgående.

Mindretallet finder, at en mulighed ville være allerede ved indlæggelsen af de uredigerede, offentliggjorte artikler med henblik på produktion af CD-ROM at indsætte blokeringer på visse personnavne, hvortil der knytter sig oplysninger af særlig følsom karakter. Mindretallet anfører, at dette ikke betyder, at man er afskåret fra at søge på emner og lignende, således at artiklen, hvoraf navnet kan fremgå, bliver fundet frem, men dog er en hindring for den umiddelbart tværgående og brede profilering af personen.

Sådanne blokeringer kan af praktiske grunde efter mindretallets opfattelse mest hensigtsmæssigt ind sættes samtidig med indlæggelsen af artiklen.

Mindretallet anfører, at der i hvert fald fortsat bør være et ansvar for, at oplysningerne berigtiges i behørigt omfang, og herudover krav om at iagttage rimelige sikkerhedsforanstaltninger (svarende til lov om private registre § 6) ved indlæggelse af artiklerne m.v. og senere ved videregivelse/distribution.

Der bør efter mindretallets opfattelse være en pligt til at sørge for, at de i medieansvarsloven fastsatte genmæleregrer eller senere afsagte domme om berigtigelse sikres gennemført på fornøden hensigtsmæssig måde og i overensstemmelse med foreskrevne pålæg/domme etc. Det må i denne sammenhæng forudsættes, at distribution af CD-ROM er baseret på abonnementsordninger, således at eventuelle berigtigelser kommer ud til rette modtager. Detaljerne i en sådan ordning kan efter mindretallets opfattelse ikke beskrives på det foreliggende grundlag, men forudsætter en dyberegående undersøgelse.

Informationsdatabaser, som alene indeholder tidligere, uredigerede, offentliggjorte artikler, skal dog efter mindretallets opfattelse ikke opfylde samtlige de i udvalgsflertalsudkastets kap. 3 foreslåede regler om andre offentligt tilgængelige informationsdatabaser. Dette hænger sammen med, at indlæggelsen af stoffet svarer til det offentliggjorte stof. Der skal derfor ikke foretages en selvstændig vurdering af det lovlige i indholdet eller af, om offentliggørelsen vil være i strid med god presseskik, idet dette er afklaret i reglerne i medieansvarsloven. Der bør dog efter mindretallets opfattelse ske anmeldelse af en sådan informationsdatabase. Desuden er der behov for at åbne adgang for registerindsigt i det register, som antages at danne grundlag for produktionen af CD-ROM'en, og sædvanlig klageadgang, hvis en sådan indsigt ikke imødekommes.

4.4.3. Justitsministeriets vurdering.

Justitsministeriet kan tiltræde flertallets synspunkter. CD-ROM – indeholdende f.eks en årgang af en avis – bevæger sig allerede i dag på tværs af landegrænserne. Ud over de praktiske vanskeligheder, som en lovregulering, som beskrevet af udvalgsflertallet, ville medføre, vil det efter Justitsministeriets opfattelse ikke være rimeligt at stille krav om, at danske CD-ROM skal undergives forskellige begrænsninger med hensyn til indholdet eller muligheden for let af finde frem til indholdet, når sådanne krav ikke kan stilles til udenlandske CD-ROM, som frit kan indføres til Danmark. Det foreslås derfor, at denne form for informationsformidling helt undtages fra retlig regulering i registerlovgivningen, og at

den ikke omfattes af det foreliggende lovforslags bestemmelser om offentligt tilgængelige informationsdatabaser.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

Lovforslaget vil kunne indebære en vis forøgelse af Pressenævnets arbejdsbyrde. Det er imidlertid ikke på nuværende tidspunkt muligt at tage stilling til spørgsmålet om en eventuel ressourcetilførsel, idet dette bl.a. vil bero på antallet af klagesager. Dette spørgsmål vil indgå i den årlige vurdering af nævnets ressourcebehov, der i medfør af medieansvarslovens § 52, stk. 3, finansieres af massemediernes.

Forslaget skønnes i øvrigt ikke at indebære økonomiske eller administrative konsekvenser af væsentlig betydning for det offentlige.

6. Hørte myndigheder.

Betænkning nr. 1233/1992 om pressens informationsregistre har været sendt til høring hos:

Pressenævnet, Statsministeriet, Registertilsynet, Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, Danmarks Radio, TV 2, Dansk Journalistforbund, Danske Dagblades Forening, Dansk Fagpresseforening, Dansk Magasinpresses Udgiverforening, Udvalget vedrørende Lokal Radio og TV, Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer, præsidenterne for Østre Landsret, Vestre Landsret, Københavns Byret, Retten i Århus, Retten i Odense, Retten i Aalborg, Den Danske Dommerforening, Foreningen af Dommerfuldmægtige i Danmark, rigsadvokaten, rigspolitichefen, politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Foreningen for Undersøgende Journalistik, Prosa, Forbrugerstyrelsen og Forbrugerrådet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Til § 1

Bestemmelsen i *stk. 1* fastslår, at loven gælder for informationsdatabaser, der er massemedier, eller som drives i tilknytning til en eller flere virksomheder, der udgiver massemedier.

Bestemmelsen svarer til § 2, stk. 1, i udvalgsflertallets lovudkast. Ordet »indenlandske« er dog udgået. Det skyldes, at lovens anvendelsesområde er knyttet til begrebet »massemedie«, sådan som dette er fastlagt i medieansvarsloven, jf. forslaget § 2, stk. 1.

En informationsdatabase vil herefter for det første være omfattet af lov om massemediers informations-

databaser, hvis den drives i tilknytning til en eller flere virksomheder, der udgiver massemedier.

Det gør ingen forskel, om informationsdatabasen indgår som et integreret led i massemediets organisatoriske struktur, eller om den er udskilt som en organisatorisk set uafhængig del af det pågældende massemedie.

Det gør endvidere ingen forskel, om informationsdatabasen drives af et (særskilt) aktieselskab, når blot et massemedie omfattes af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2, har afgørende indflydelse i det pågældende aktieselskab, således at informationsdatabasen kan siges at »drives i tilknytning til virksomheden«.

En informationsdatabase vil for det andet være omfattet af forslaget, hvis den opfylder betingelserne for at være omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3. Informationsdatabasen er i så fald selv et massemedie. Med hensyn til, hvilken lov der gælder for informationsdatabasen, henvises til bemærkningerne til § 6, stk. 2.

Efter *stk. 2* gælder loven ikke for informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjorte, periodiske skrifter eller lyd- og billedprogrammer, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2, eller dele heraf, når indlæggelsen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen. Bestemmelsen svarer med enkelte redaktionelle ændringer til flertalsudkastets § 2, stk. 2. Sådanne uredigerede fuldtekstdatabaser kan have form af en central database, hvortil der f.eks. er online adgang. De kan imidlertid også have form af transportable datalagre, herunder CD-ROM.

Henvisninger i indlagte artikler til stof, der ikke er indlagt, f.eks. billedhenvisninger samt andre meningsforstyrrende henvisninger, forudsættes at kunne udelades, uden at databasens indhold derved mister sin karakter af at være indlagt »uændret i forhold til offentliggørelsen«.

Til § 2

Bestemmelsen svarer med visse redaktionelle ændringer til flertalsudkastets § 1.

Ved forslaget § 2, stk. 3, er der i forhold til flertalsudkastets § 1, stk. 3, foretaget den præcisering, at der ved redaktionelle informationsdatabaser forstås informationsdatabaser eller klart adskilte dele heraf, der alene drives som led i journalistisk eller redaktionelt arbejde *med henblik på offentliggørelse i et massemedie*.

Til kapitel 2

Til § 3

Forslaget § 3 er ny i forhold til udvalgsflertallets lovudkast. Bestemmelsen er medtaget for at skabe klarhed over, hvilke databaser der er omfattet af lovforslagets bestemmelser om redaktionelle informationsdatabaser, og hvilke databaser der falder uden for lovforslaget og dermed i hvert fald som udgangspunkt vil være omfattet af registerlovgivningens almindelige regler. Anmeldelsesordningen vil således for Registertilsynet indebære en klar afgrænsning af tilsynets kompetenceområde.

Efter *stk. 2* kan et massemedie indgive anmeldelse omfattende samtlige redaktionelle informationsdatabaser. Et massemedie behøver således ikke at indgive en ny anmeldelse, hver gang man får en ny informationsdatabase. Massemediet kan én gang for alle anmelde samtlige massemediets redaktionelle informationsdatabaser, dvs. alle de baser, massemediet til enhver tid måtte have.

Efter *stk. 3* offentliggør Registertilsynet hvert år en fortegnelse over anmeldte redaktionelle informationsdatabaser. Offentliggørelsen kan ske i Registertilsynets Årsberetning. Fortegnelsen gør det muligt for Folketinget, pressen og interesserede i almindelighed at få overblik over, hvilke massemedier der driver redaktionelle informationsdatabaser.

Til § 4

Stk. 1 fastlægger den personkreds, der må få adgang til en redaktionel informationsdatabase. Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til flertalsudkastets § 3, 1. led.

På moderne redaktioner arbejder journalister side om side med administrativt ansatte medarbejdere i f.eks. arkivfunktioner og redaktionssekretariater. Formuleringen »massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere« forudsættes på den baggrund også at omfatte andre medarbejdere, der som led i deres almindelige arbejde, f.eks. med indlægning af oplysninger eller hjælp til research, har til opgave at betjene den redaktionelle informationsdatabase.

Bestemmelsen i *stk. 2* fastlægger det formål, til hvis opfyldelse massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere må få adgang til en redaktionel informationsdatabase.

I forhold til flertalsudkastets § 3, 2. led, er valgt den formulering, at journalister og redaktionsmedarbejdere ikke må få adgang til eller benytte informationsdatabasen til andet end journalistisk eller redaktionelt arbejde. Med denne formulering tilsigtes

det præciseret, at ingen, heller ikke journalister eller redaktionsmedarbejdere, må få adgang til at benytte informationsdatabasen til at søge oplysninger til private eller i øvrigt uvedkommende formål.

Til § 5

Efter § 5, 1. led, skal der træffes de fornødne sikkerhedsforanstaltninger mod, at uvedkommende får adgang til en redaktionel informationsdatabase. Bestemmelsen svarer til flertalsudkastets § 4.

Efter forslaget § 5, 2. led, skal der endvidere træffes de fornødne sikkerhedsforanstaltninger mod, at informationsdatabasen benyttes til uvedkommende formål. Efter forslaget § 4, stk. 2, må journalister og redaktionsmedarbejdere ikke få adgang til eller benytte en redaktionel informationsdatabase til andet en journalistisk eller redaktionelt arbejde. Andre formål vil i almindelighed være »uvedkommende« efter § 5, 2. led.

Til kapitel 3

Til § 6

Bestemmelsen fastslår, at en offentligt tilgængelig informationsdatabase for at blive omfattet af lovens del skal være tilgængelig for enhver på almindelige forretningsvilkår, dels skal være anmeldt til Pressenævnet og Registertilsynet. Dette svarer til flertalsudkastets § 5 og § 6, stk. 1. Herudover skal det i forbindelse med anmeldelsen angives, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen.

At informationsdatabasen skal være tilgængelig for enhver på almindelige forretningsvilkår hindrer ikke, at der i overensstemmelse med sædvanlige prisdifferentieringsprincipper tilbydes visse brugere af informationsdatabasen mængderabatter, introduktionspriser m.v. Bestemmelsen afskærer dog, at visse personer eller virksomheder eller grupper af sådanne gennem f.eks. prismæssig forskelsbehandling reelt hindres adgang til en offentligt tilgængelig informationsdatabase.

Den almindelige adgang til en offentligt tilgængelig informationsdatabase kan teknisk indebære en mulighed for at overføre dele af informationsdatabasen til et privat datalager. I det omfang, der er tale om personoplysninger, vil en sådan datasamling imidlertid kunne være et register i lov om private registers forstand og således være omfattet af denne lovs bestemmelser.

At der - som en yderligere betingelse for, at en offentligt tilgængelig informationsdatabase bliver omfattet af loven - skal ske anmeldelse til henholdsvis Pressenævnet og Registertilsynet, skyldes som anført

i de almindelige bemærkninger, pkt. 4.3.1, for Pressenævnets vedkommende den kompetence til at træffe afgørelser i forhold til offentligt tilgængelige informationsdatabaser, som Pressenævnet tillægges, jf. lovforslagets §§ 12 - 14. Baggrunden for kravet om, at der tillige skal ske anmeldelse til Registertilsynet, er, at Registertilsynet bør gøres bekendt med, at der findes et edb-system, som efter de almindelige regler i registerlovgivningen ville være underlagt Registertilsynets tilsynsbeføjelser, men som på grund af dets særlige karakter af offentligt tilgængelig informationsdatabase falder uden for Registertilsynets kompetence, jf. lovforslagets § 18 og § 19.

Efter flertalsudkastets § 6, stk. 2, er der en pligt til straks at anmelde, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen, medmindre informationsdatabasen er et massemedie. Undladelse heraf skal efter flertalsudkastet kunne straffes, men skal ikke indebære, at informationsdatabasen falder uden for loven.

Efter Justitsministeriets forslag vil undladelse af at angive, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen, ikke kunne straffes. Konsekvensen af undladelsen er efter forslaget til § 6, stk. 1, i stedet, at informationsdatabasen, selv om den anmeldes, ikke bliver omfattet af loven.

Det vil som udgangspunkt påhvile den, som er ansvarlig for informationsdatabasen, at påse, at bestemmelserne i loven om kontrolforanstaltninger, sletning, genmøle og indsigt m.v. efterleves.

Da lovgivningens almindelige straf- og erstatningsbestemmelser finder anvendelse i denne lov, jf. lovforslagets § 17, er ansvaret dog ikke af objektiv karakter, og andre end den ansvarlige efter bestemmelsen kan - under forudsætning af, at dansk rets almindelige betingelser herfor er opfyldt - blive draget til ansvar for medvirken til overtrædelse af lovens bestemmelser.

Stk. 2 er nyt i forhold til udvalgsflertallets lovudkast. Udvalget lagde i betænkningen til grund, at en informationsdatabase efter omstændighederne selv vil kunne være et massemedie, jf. medieansvarslovens § 1, nr. 3. Det gælder f.eks. POLTXT. Hvis en sådan informationsdatabase anmeldes efter medieansvarslovens § 8, stk. 2, vil den efter udvalgsflertallets udkast være omfattet af såvel medieansvarslovens som flertalsudkastets bestemmelser, medmindre informationsdatabasen i flertalsudkastets enkelte bestemmelser er undtaget fra udkastet, jf. f.eks. udkastets § 6.

Justitsministeriet har fundet det mindre hensigtsmæssigt, at en offentligt tilgængelig informationsdatabase kan være omfattet af såvel medieansvarslo-

F. t. l. om informationsdatabaser

vens som forslaget bestemmelser. Det vil kunne skabe unødvendige tvivls- og fortolkningspørgsmål.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund i stedet, at en offentligt tilgængelig informationsdatabase ikke samtidig kan være omfattet af medieansvarslovens og forslaget bestemmelser.

Til § 7

Bestemmelsen foreskriver en pligt for den, der driver en offentligt tilgængelig informationsdatabase, til efter anmodning at oplyse, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen.

Bestemmelsen skal sikre, at den, der efter loven kan gøre krav gældende over for informationsdatabasen, eller som i øvrigt efter straffelovens eller dansk rets almindelige regler vil gøre ansvar gældende for forhold med tilknytning til informationsdatabasen, kan få kendskab til, mod hvem kravet eller sagen i første række kan rettes.

Bestemmelsen svarer til flertalsudkastets § 7.

Til § 8

Bestemmelsen fastsætter regler for indholdet af offentligt tilgængelige informationsdatabaser.

Efter *stk. 1* må en offentligt tilgængelig informationsdatabase ikke indeholde informationer, der ikke lovligt kan offentliggøres i et massemedie. Bestemmelsen er en henvisning til de regler, der gælder for offentliggørelse af informationer i et massemedie, der er omfattet af medieansvarsloven. I det omfang, en information ikke lovligt ville kunne offentliggøres i f.eks. en avis, må informationen heller ikke findes i en offentligt tilgængelig informationsdatabase.

Efter *stk. 2* må en offentligt tilgængelig informationsdatabase heller ikke indeholde informationer, hvis offentliggørelse ville være i strid med god presseskik. Bestemmelsens selvstændige anvendelsesområde er de tilfælde, hvor en information, uden at en offentliggørelse heraf ligefrem ville være ulovlig, dog er af en sådan karakter, at det ville være i strid med god presseskik at offentliggøre den.

Bestemmelsen i *stk. 3* indeholder en skærpelse i forhold til *stk. 1* og *2* for så vidt angår informationer om enkeltpersoners rent private forhold.

Informationer om »enkeltpersoners rent private forhold« er et begreb, som anvendes i forvaltningsloven og i registerlovgivningen.

Ved informationer om rent private forhold forstås navnlig oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, foreningsmæssige, seksuelle og strafbare forhold samt oplysninger om helbredsforhold, væsentlige sociale problemer og misbrug af nydel-

sesmidler og lignende, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 1, og lov om private registre § 3, stk. 2.

I lov om offentlige myndigheders registre er det i § 9, stk. 2, bestemt, at der ikke må registreres oplysninger om politiske forhold, som ikke er offentligt tilgængelige.

Det forudsættes, at udtrykket »rent private forhold« i lov om massemediers informationsdatabaser fortolkes med udgangspunkt i de nævnte lovregler. Det, som begrundes, at en information om en enkeltperson bør slettes m.v. efter en vis tid, er den skade eller krænkelse, som en fortsat opbevaring i informationsdatabasen kan påføre den pågældende.

Informationer, som ud fra en generel betragtning er af rent privat karakter, men hvis opbevaring i en offentligt tilgængelig informationsdatabase, den pågældende ikke i det konkrete tilfælde kan antages at have indvendinger imod, vil således ikke være omfattet af bestemmelsen.

En information om en persons partitilhørsforhold vil således ud fra en mere generel betragtning være en information om »rent private forhold«, men angår informationen f.eks. folketings- eller kommunalpolitikere, eller i øvrigt personer, som har været opstillet til offentlige valg, falder den naturligvis uden for bestemmelsen.

Der er ikke grund til at antage, at skadevirkningen af en uberettiget optagelse i en informationsdatabase i almindelighed vil være væsentligt større end en uberettiget omtale i et massemedie. En information i en informationsdatabase vil dog til stadighed være let tilgængelig, indtil den slettes, og det vil således være muligt hurtigt at tilvejebringe en dækkende profil af en enkeltperson ud fra spredte, enkeltstående informationer, som ikke hver for sig er af en sådan karakter, at de ikke må findes i informationsdatabasen efter *stk. 1*, eller af en sådan rent privat karakter, som kan virke skadende eller krænkende, at de skal slettes efter 3 års forløb efter *stk. 2*. Det forudsættes derfor, at man ved fortolkningen af § 8 ikke alene betragter hver information for sig, men også anlægger en samlet vurdering ud fra de øvrige informationer om den pågældende, som findes i informationsdatabasen.

I de tilfælde, hvor det er en konkret begivenhed, som det er muligt at tidsfæste, der har givet anledning til, at informationer om en enkeltpersons rent private forhold er blevet optaget i en offentligt tilgængelig informationsdatabase, skal informationerne slettes senest 3 år efter, at begivenheden fandt sted.

Kan et sådant tidspunkt ikke fastsættes, enten fordi tidspunktet er usikkert, eller fordi det ikke er en konkret begivenhed, som gav anledning til optagel-

sen af informationerne, skal 3 års-fristen regnes fra den dag, informationerne blev optaget i den offentligt tilgængelige informationsdatabase.

Den yderligere indskrænkning i muligheden for i en offentligt tilgængelig informationsdatabase at kunne opbevare informationer om enkeltpersoners rent private forhold, som i stk. 3 er foretaget i forhold til de almindelige regler i stk. 1 og 2, gælder ifølge *stk. 4* ikke, hvis der består en sådan interesse i, at den pågældende information er offentligt tilgængelig, at hensynet til den enkeltes interesse i, at informationen slettes, findes at burde vige for hensynet til informationsfriheden.

Det er ikke muligt generelt at fastslå, i hvilke tilfælde hensynet til informationsfriheden må anses for så afgørende, at det kan fortrænge enkeltpersoners interesse i at få slettet informationer om deres rent private forhold.

Typisk vil der være tale om informationer vedrørende kendte personer, f.eks. politikere, skuespillere, idrætsstjerner osv., hvor det kan forekomme rimeligt at opbevare oplysninger ud over de 3 år, bl.a. fordi der fortsat er en nyhedsmæssig interesse knyttet her til.

Den nærmere udfyldning af reglen må imidlertid foretages af Pressenævnet.

§ 8 svarer med enkelte redaktionelle ændringer til flertalsudkastets § 8.

Til § 9

Bestemmelsen svarer til flertalsudkastets § 9, stk. 1, dog således at ordene »eller frafaldes« er udgået af § 9, nr. 3, for at bringe terminologien i overensstemmelse med den, der nu anvendes i retsplejeloven.

Efter § 9, *nr. 1*, skal der efter anmodning fra den, informationerne angår, foretages sletning, rettelse eller ajourføring, når informationerne er urigtige eller vildledende.

Bestemmelsen angår såvel de tilfælde, hvor informationerne hele tiden har været urigtige eller vildledende, som de tilfælde, hvor informationerne efter optagelsen i informationsdatabasen på baggrund af senere indtrufne omstændigheder er blevet urigtige eller vildledende.

Det vil være op til den for informationsdatabasen ansvarlige at afgøre, om urigtige eller vildledende informationer helt skal slettes, eller om de alene skal rettes eller ajourføres, således at informationerne ikke længere er urigtige eller vildledende.

I det tilfælde, hvor en information på tidspunktet for optagelsen i informationsdatabasen var rigtig, men hvor senere indtrufne begivenheder har bevir-

ket, at informationen ikke længere er sand, vil den ansvarlige således kunne vælge at ajourføre informationen ved at tilføje den nye information uden at slette den gamle.

Efter *nr. 2* skal der efter anmodning foretages sletning, rettelse eller ajourføring, når en tidligere omtalt retsafgørelse eller administrativ afgørelse er blevet ændret.

Efter *nr. 3* skal der efter anmodning endvidere foretages sletning, rettelse eller ajourføring af informationer, når strafforfølgning i en tidligere omtalt sag opgives, eller når der i en sådan sag sker frifindelse.

Til § 10

Efter *stk. 1* finder bestemmelserne i medieansvarslovens kap. 6 om genmæle tilsvarende anvendelse, jf. dog stk. 2-4 og § 12, stk. 2.

Efter *stk. 2* påhviler de pligter, der efter medieansvarslovens bestemmelser om genmæle påhviler redaktøren, efter forslaget den ansvarlige for informationsdatabasen.

Om bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.3.3.

Til § 11

Ifølge § 11 skal der fra en offentligt tilgængelig informationsdatabase til enhver, der fremsætter anmodning herom, gives skriftlig meddelelse om de informationer, der er optaget i informationsdatabasen om den pågældende.

Pligten angår alle informationer om den pågældende, hvad enten der er tale om en artikel, som specielt omhandler den pågældende, eller om at den pågældende er omtalt i artiklen i anden sammenhæng. Det bestemmes dog, at det ikke må være uforholdsmæssigt vanskeligt at finde frem til informationen. Det forudsættes herefter, at informationen kan findes f.eks. ved at søge på den pågældendes navn, titel eller lignende.

Bestemmelsens selvstændige betydning ligger i to forhold. Indsigt efter forslaget § 11 forudsætter ikke, som den almindelige adgang til basen, at der tegnes abonnement, og indsigten er derfor gratis for den, oplysningerne angår, medmindre der fastsættes regler om betaling i medfør af stk. 4. Indsigten meddeles af informationsdatabasen, som altså skal stille det fornødne tekniske udstyr eller udskrifter til rådighed. Man skal endvidere bistå og vejlede med hensyn til søgekriterier m.v., således at der så vidt muligt gives et fuldstændigt billede af, hvad der ligger i basen.

Efter *stk. 2* har den, der har fået meddelelse efter

stk. 1, ikke krav på ny meddelelse før 1 år efter sidste meddelelse.

Den tilsvarende tidsfrist i lov om private registre, § 7 a, stk. 3, er 12 måneder, hvorimod 12 måneders-risten i lov om offentlige myndigheders registre, § 13, stk. 6, ved lovændringen i 1991 (lov nr. 346 af 6. juni 1991) blev nedsat til 6 måneder.

Bestemmelsen i *stk. 3* om en 4 ugers-frist for at besvare begæringen er medtaget for at hindre, at besvarelsen heraf trækker unødigt ud.

Stk. 4 om muligheden for justitsministeren for at fastsætte regler om betaling for skriftlige meddelelser svarer til lov om private registre, § 7 b, stk. 3.

§ 11 svarer til flertalsudkastets § 11.

Til kapitel 4

Til § 12

Bestemmelsen i *stk. 1* fastlægger, hvilke spørgsmål der kan indbringes for Pressenævnet. Det drejer sig om overtrædelse af § 8, stk. 2-4, og spørgsmål om genmæle. Det er efter bestemmelsen en forudsætning for at kunne indbringe spørgsmålet for Pressenævnet, at man først har fremsat sin anmodning om sletning eller optagelse af et genmæle over for den for informationsdatabasen ansvarlige. Nægter den ansvarlige at imødekomme anmodningen, kan sagen straks indbringes for Pressenævnet. Sagen skal efter *stk. 2* indbringes for Pressenævnet senest 4 uger efter, at afslaget er kommet frem. Har den ansvarlige ikke besvaret anmodningen inden 4 uger, kan den pågældende herefter klage til Pressenævnet. Klagen skal efter *stk. 2* i denne situation indbringes for Pressenævnet senest 4 uger efter, at klagen efter *stk. 1* kunne indgives, dvs. 8 uger efter henvendelsen.

Pressenævnet vil efter forslaget ikke skulle træffe afgørelse om, hvorvidt en oplysning efter lovgivningen må offentliggøres i et massemedie, jf. forslagets § 8, stk. 1. Overtrædelse af bestemmelsen straffes efter § 16, stk. 1, nr. 1, og det vil derfor være politiet og domstolene, der efter almindelige regler vil skulle tage stilling til, om bestemmelsen er overtrådt. Det samme gælder bestemmelsen i forslagets § 9, nr. 2 og 3, hvorefter der efter anmodning skal foretages sletning, rettelse eller ajourføring, når en tidligere omtalt retsafgørelse eller administrativ afgørelse er blevet ændret, eller når strafforfølgning i en tidligere omtalt sag opgives, eller når der i en sådan sag sker frifindelse.

Efter forslagets § 9, nr. 1, skal der efter anmodning foretages sletning, rettelse eller ajourføring, når informationerne er urigtige eller vildledende. Efter forslaget er der ikke knyttet straf til overtrædelse af denne bestemmelse. Det vil derfor være domstolene,

som under et civilt anerkendelsessøgsmål i givet fald vil skulle tage stilling til, om bestemmelsen er overtrådt. Den, oplysningerne angår, kan dog i stedet for at anlægge civilt søgsmål med påstand om sletning, rettelse eller ajourføring fremsætte anmodning om genmæle. Afslår den ansvarlige for informationsdatabasen at optage genmælet, kan Pressenævnet efter forslagets § 13, stk. 2, give påbud om genmælets optagelse i informationsdatabasen.

Til § 13

Efter *stk. 1* kan Pressenævnet give påbud om, at der foretages sletning af informationer, der strider mod bestemmelserne i § 8, stk. 2-4. Et påbud om sletning forudsætter anmodning fra en, som er klageberettiget efter § 12, stk. 1.

Efter *stk. 2* kan Pressenævnet give påbud om, at der optages et genmæle i informationsdatabasen, herunder fastsætte genmælets indhold, form og placering. Denne bestemmelse svarer med redaktionelle ændringer til medieansvarlovens § 43, stk. 1, nr. 2. Også et påbud om genmæle forudsætter en anmodning fra en, som er klageberettiget efter § 12, stk. 1. I forbindelse med en klage til Pressenævnet må oplyses, om der ønskes sletning eller optagelse af genmæle.

Stk. 3 fastsætter, at en række bestemmelser i medieansvarlovens kap. 7 om Pressenævnet finder tilsvarende anvendelse. Der er navnlig tale om bestemmelser om Pressenævnets sagsbehandling.

Henvisning til medieansvarlovens § 52, stk. 3, indebærer, at justitsministeren kan bestemme, at udgifterne til Pressenævnets virksomhed efter denne lov - ligesom efter medieansvarloven - skal afholdes af massemedierne efter en fordeling, som fastsættes i nævnets forretningsorden.

Til § 14

Efter bestemmelsen kan Pressenævnet af enhver kræve alle oplysninger, der er af betydning for nævnets virksomhed efter denne lov. Undladelse af at efterkomme Pressenævnets krav straffes efter § 16, stk. 1, nr. 3.

Afgivelse af urigtige oplysninger til Pressenævnet kan straffes efter straffelovens § 162.

Til § 15

Efter bestemmelsen kan Pressenævnets afgørelser efter loven ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Bestemmelsen svarer til medieansvarlovens § 50 og flertalsudkastets § 14.

Til § 16

Stk. 1 angiver de bestemmelser, hvis overtrædelse kan straffes. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12.

Stk. 2 svarer til flertalsudkastets § 15, stk. 2. I Justitsministeriets forslag er dog valgt formuleringen »uberettiget udnytter eller videregiver«, jf. herved formuleringen i straffelovens § 152 b, for dermed at angive, at den, som på retmæssig måde er kommet i besiddelse af oplysninger gennem benyttelse af en redaktionel informationsdatabase, kan gøre sig skyldig i strafbart forhold dels ved selv at udnytte oplysningerne på retsstridig måde, dels ved uberettiget at videregive oplysningerne.

Personer, som uberettiget skaffer sig adgang til en redaktionel informationsdatabase, kan straffes efter straffelovens § 263, stk. 2 eller 3.

Til § 17

Efter *stk. 1*, der svarer til flertalsudkastets § 16, stk. 1, finder lovgivningens almindelige straf- og erstatningsbestemmelser anvendelse på sager omfattet af denne lov. Justitsministeriet har således ikke fundet grundlag for at overføre medieansvarslovens særlige ansvarssystem til denne lov.

Henvisningen til lovgivningens almindelige strafregler betyder, at straffelovens § 23 om medvirken kan anvendes. Det betyder endvidere, at de almindelige krav om forsæt eller uagtsomhed skal være opfyldte.

Henvisningen til lovgivningens almindelige erstatningsregler sigter navnlig til det almindelige culpaansvar, til husbondansvaret i Danske Lovs 3-19-2 og til reglerne i erstatningsansvarsloven.

Efter *stk. 2* i bestemmelsen kan der for overtrædelser begået af et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

Bestemmelsen svarer til medieansvarslovens § 53, stk. 3.

Til kapitel 5

Til § 18.

Efter § 18 ændres lov om private registre således, at loven ikke finder anvendelse på edb-registre, der er omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser.

Informationsdatabaser omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser vil således alene være reguleret af denne lov. Det gælder såvel offentligt tilgængelige informationsdatabaser som redaktionelle informationsdatabaser.

I lov om private registre foreslås endvidere indført en bestemmelse, hvorefter loven ikke finder anvendelse på edb-registre, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjorte periodiske skrifter m.v., eller dele heraf, når indlæggelsen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen, jf. lov om massemediers informationsdatabaser § 1, stk. 2.

Kapitel 2 c i lov om private registre, som indeholder de gældende regler for anmeldte informationsdatabaser, som alene indeholder oplysninger offentliggjort i et periodisk skrift, foreslås samtidig ophævet.

I lov om private registre foreslås endelig indsat en bestemmelse, hvorefter loven ikke omfatter pressens eller andres manuelle arkiver over udklip fra offentliggjorte, trykte publikationer. Uanset at Registertilsynet hidtil i praksis har fundet, at sådanne udklipsarkiver falder uden for lov om private registre, har Justitsministeriet fundet det mest hensigtsmæssigt, at der i registerloven indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 3.3.

§ 18 svarer med redaktionelle ændringer til flertalsudkastets § 17.

Til § 19

Efter § 19 ændres lov om offentlige myndigheders registre således, at såvel informationsdatabaser, der er omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser, som databaser indeholdende uredigerede fuldttekstavisers m.v., jf. lov om massemediers informationsdatabaser § 1, stk. 2, falder uden for lov om offentlige myndigheders registre.

Formålet hermed er at sikre, at informationsdatabaser stilles lige, hvad enten de drives af f.eks. aviser og derfor ville være omfattet af lov om private registre, eller de drives af f.eks. Danmarks Radio og derfor ville være omfattet af lov om offentlige myndigheders registre.

§ 19 svarer med redaktionelle ændringer til flertalsudkastets § 18.

Til § 20 og § 21

Bestemmelserne omhandler lovens ikrafttrædelsestidspunkt og territoriale afgrænsning og svarer til flertalsudkastets § 19 og § 20.

Det bemærkes, at lov om offentlige myndigheders registre og lov om private registre ikke gælder for

Færøerne og kun delvis gælder for Grønland, således er bl.a. kap. 2 c i den private lov ikke sat i kraft på Grønland.